

S Annou Heczkovou nejen o Vánocích

HRÁDEK Byl večer, všude bílo a drobně sněžilo. Venku panoval klid a z kopce nad vesnicí se nabízel kouzelný pohled na stavení, za jehož okny plápolaly svíčky. Pro Annu Heczkovou z Hrádku se právě odehrával nejkrásnější vánoční den v životě, protože se vedla za ruku s manželem čerstvě po svatbě.

JANA GARTNEROVÁ

Dodnes ten okamžik ve vzpomínkách prožívá znova a znova při středověčerní večeři. Sedává u ní sama, muž ji navždy odešel před 25 lety. Až poté se během dvaosmdesátileté pani o patro níž k dětem a vnoučatům, aby se s nimi radovala u stromečku.

„Opravdu potřebuji být u večeře sama se sebou. Před očima mi běží film, co všechno jsem s manželem prožila a dávno vzal čas. Vypláču se a pak je mi dobře. Není to o tom, že bych neměla svátky ráda, těším se na ně a ač se vám tento okamžik vracení se v myšlenkách zpět může zdát smutný, vzpomínky jsou to krásné a já si je ráda promítám, i když mi tečou slzy,“ vysvětluje Heczková.

Tuto ženu bude na Jablunkovskou znát asi každý, kdo trochu fandí tradicím.

Umí totiž vykouzlit rukama nádherné háčkové ozdoby, stromečky z perli, vřbec si poradit se vším, čemu se říká ruční práce. Díky své vitalitě předvádí svůj um na celé řadě akcí a pořádá výstavy.

Seniorka pochází z dřevěnků, která stála opodál domu nad Hrádkem, v místě zvaném Pod chalupčkem, kde nyní bydlí. Před dvěma lety ji museli zbourat, ve svých 138 letech se začala hroutit.

Před večeří pohádky

Neměla těžké a chudé dětství jako mnozí zdejší lidé tehdy, ale obyčejné a skromné a takové u nich doma byly i Vánoce. „Začínaly o adventním čase pečením perníků a zázvokem. Na jedličku jsme vyrobili ozdoby ze slámy, zabalili kostky cukru do papíru, vytvořily mašličky z vlny. Dárky jsme si nedávali. První jsem dostala ve 14 letech od mámy. Krásnou vlnu na svetr,“ podotýká důchodkyně.

Dále povídá, že máma o Středem dnu těsně před večeří pekla koblihy a táta dětem četl pohádky, aby ji u plotny nerušily. Nejdříve se však ve džberu všichni okoupali, aby na slavnostní okamžik byli čisti a vystrojili se. Na stůl přišel modře vyšíváný ubrus. Rodina si sedla kolem a jako první si pochutnala

SPOLU. Anna Heczková s manželem. Zakrátko prožila nejkrásnější Vánoce.

na oplatcích s medem, na chlebu se sýrem, polévce, kapustě s masem a na závěr byly ořechy jako zákusek. Pak se všichni zvedli a šli s chlebem, jablky a řepou počastovat osazenstvo chléva.

Sem tam se pila vaňonka, ale jen trochu, ráno museli totiž všichni vstávat v pět hodin a šlapat pěšky do evangelického kostela v Návsi. Na cestu si svítili prskavkami. „Jednou bylo ukrutně náledí a do toho přišlo. Horší nečas, než jsme zažili nedávno. Nějak se polámala snad polovina z těch, kteří do kostela vyrazili,“ popisuje Heczková.

Jinak byli o Prvním svátku vánočním všichni doma, nikam po návštěvách se nechodilo, takový den pokoje a klidu. „Zpívali jsme písničky, některé nám táta zadal naučit se dopředu, společně jsme si povídali. Až na Stěpána každý vyrazil ven, sešli se sousedé, konala se zábava, hrálo divadlo. A Silvestr se zase odehrával v klidu. Nečekali jsme na půl noc, prostě se šlo spát. Ráno pak zvonili dům od domu vínšovníci a někteří chlapi stříleli pomocí karbidu na počest nového roku,“ zmiňuje babička.

Stýská se mi po družnosti

Kde se naučila žena kouzlit rukama? Od sousedky. Ze starého kola jí vyrobili jehlice, konec se nabrousil a bylo. Ze začátku používala nitě, které měla máma na štopování. K vlně se dostala

až později. Nikdy se však nenačila příst, a to jí docela mrzí.

„Ještě více mě však mrzí ta ztráta pospolitosti a družnosti. Lidé v domcích, které tvořily jako by dvory, drželi při sobě. Když jsme stavěli dům, pomáhali nám všichni. Trámy máme ze stromů, které rostly v lesích několika sousedů. Když někdo umřel, celý dvůr držel smutek, dnes se ani nedozvíme, že už člověk z vedlejšího stavení není mezi živými. Každou neděli se sousedé sešli, vykládali. Celý dvůr chodil společně na veseli. Po tom se mi stýská i v tomto pozdním věku. Schází mi upřímnost, vstřícnost a pokora a děsí mě určité rozdvoujení lidí,“ poznamená Heczková s tím, že věří současnému starostovi, že alespoň zčásti dokáže ty zbytky pospolitosti v Hrádeckých probudit a znovu je spojit dohromady.

V DĚTSTVÍ. Seniorka je ta dívenka označená červeným bodem.

VÝSTAVA. Žena pomáhá pořádat krásné výstavy ručních prací.

FOTO | REPRO A JANA GARTNEROVÁ